ชื่อเรื่องวิทยานิพนซ์

การเสริมสร้างพลังในการเป็นหมู่บ้านสุขภาพดี ของบ้านม่วงสามปี อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน

นายคงกฤช ถูกแผน

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนซ์

รองศาสตราจารย์อเนก ช้างน้อย ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ กรรมการ

็บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของกระบวนการเสริมสร้างพลังในการเป็น หมู่บ้านสุขภาพคีของบ้านม่วงสามปี อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เก็บข้อมูลโดยการค้นคว้าจากเอกสาร การสัมภาษณ์ทั่วไป การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และใช้เทคนิคกระบวนการศึกษา เพื่อเสริมสร้างพลัง (Empowerment Education) เพื่อระคมความคิดและการวางแผน การวิจัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์บริบทและความเป็นมาของหมู่บ้าน ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างพลังในการเป็นหมู่บ้านสุขภาพคื และขั้นตอนที่ 3 การติดตามผล การดำเนินงานตามแผนและโครงการ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

หมู่บ้านม่วงสามปี ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นหมู่บ้านชนบทมีจำนวนครัวเรือน ไม่มากจนเกินไป ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ กลุ่มอายุ ที่มีจำนวนมาก ได้แก่ กลุ่มวัยกลางคน รองลงมาคือกลุ่มผู้สูงอายุ ที่เป็นผู้นำในการคำเนินกิจกรรม รวมทั้งมีกลุ่มที่เข้มแข็งคือกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการร่วมคำเนินงาน

กระบวนการเสริมสร้างพลังในการเป็นหมู่บ้านสุขภาพดี ได้ใช้เทคนิคการศึกษาเพื่อ เสริมสร้างพลัง (Empowerment Education) ดังนี้

การเสริมสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหมู่บ้านสุขภาพดี เป็นการให้ชุมชนได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสารพร้อมกับร่วมกันหาแนวทางในการกระจายข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้าน พบว่า ชุมชนมีความสนใจและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดี พร้อมเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารโดยการกระจายข่าวทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน การประชุมประจำเดือน วิทยุชุมชน สถานที่ที่มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน การบอกต่อ และปิดป้ายประกาสตามจุดสำคัญของหมู่บ้าน การพัฒนาความเชื่อในความสามารถของตนเองและชุมชน โคยใช้กิจกรรมที่สร้างให้เกิด ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและชุมชน นำไปสู่การเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและชุมชน มีการ รวมกลุ่มกันทำกิจกรรม และมีความกาดหวังในความสำเร็จของการดำเนินงาน

การเสริมสร้างให้ชุมชนมีพลังในการคำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีด้วยตนเอง กระตุ้นให้ กลุ่มแกนนำร่วมกันตั้งเป้าหมายของหมู่บ้านและวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่จะนำไปสู่หมู่บ้านสุขภาพดี

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการกระตุ้นให้มี การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และมีการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม ผลลัพธ์ที่ได้คือ แผนและโครงการที่จะนำไปพัฒนาหมู่บ้านซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ โครงการที่มีความสำคัญต่อชีวิต มีความเร่งด่วนที่สำคัญและสามารถ คำเนินการได้ด้วยตนเอง ได้แก่ โครงการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก โครงการสร้างศูนย์ผู้สูงอายุ สัมพันธ์ และโครงการออกกำลังกาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Empowerment for Being a Healthy Village of

Ban Muangsampee, Li District, Lamphun Province

Author Mr. Kongkrich Thoogpan

Degree Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Anek Changnoi Chairperson

Assoc. Prof. Manus Yodcome Member

ABSTRACT

The purpose of this research was to study effect of added power process to be a Healthy Village of Ban Muangsampee, Li District, Lamphun Province. This study was action research. Data was collected from documents, general interview, in-depth interview, participate observation and non-participate observation. It used empowerment education to concentrate on ideal and plan. This research included 3 steps namely. The first step was context analysis and course and development of village. The second step was adding power process to be a Healthy Village and the third step was follow operational result according to plan and project.

The result of this study were

Ban Muangsampee, Li District, Lamphun Province was rural village. It did not have many households. Mostly of them did agriculture. Their relationship was family. The most of people was middle age next was old age who were activity leader. The strong group was village public health volunteer group who was in progress.

Adding power process to be a Healthy Village used empowerment education namely

Data and information support about Healthy Village was community was known information. It was found that community interested and got importance to be in progress of Healthy Village and disseminated information by news distribution tower of village, monthly meeting, local radio, place that villager assembled, spreading from mouth to mouth and posting a notice at important point of village.

Improvement ability of yourself and community used activity that made they knew worth of themselves and community. It leads into proud in themselves and community. It assembled to do activity and expected in successful of progression.

To support community had power to be in progress of Healthy Village by themselves were stimulation, exchange experience, making good relationship, learning together and team working. The result was it got plan and project that develop village that could be concrete. Project was important thing for life. It was urgent and could be in progress with themselves therefore Haemorrhagic Fever Protection Battlefield Project, Old Relation Center Construction Project, and Exercise Project.

